5/2011

LUC uutiset

LUC news

Lapin korkeakoulukonsernin uutiskirje
Newsletter of the Lapland University Consortium

Lapin korkeakoulukonserni
LUC

Kiireisen syksyn päätös

Markku Tarvainen, konsernijohtaja

Lapin korkeakouluilla, ja erityisesti kahdella ammattikorkeakoululla, on ollut vilkas syksy. Opetus- ja kulttuuriministeriön Kemi-Tornion ammattikorkeakoululle esittämät leikkaukset ovat herättäneet aiheellista vastarintaa kaikissa kolmessa korkeakoulussa ja myös laajemmin koko Lapissa. Uskon, että saamme niihin muutosta. Tämän rinnalla on valmisteltu Lapin ammattikorkeakoulujen yhtiöittämistä ja yhdistymistä. "Lapin Ammattikorkeakoulu OY:n" alueen ja korkeakoulujen päättäjistä koostuva ohjausryhmä antoi yksimielisen tukensa yhtiöittämiselle sekä ammattikorkeakoulujen yhdistämiselle kokouksessaan 29.11.2011.

Ohjausryhmä otti myös kantaa uuden yhtiön pääomistajista päätyen esittämään kuntaenemmistöisen ammattikorkeakoulun perustamista. Valmistelu on edennyt ripeästi, mutta silti aikataulu on hyvin tiukka. Hallituksen esitys uudeksi ammattikorkeakoululaiksi annetaan alkukeväästä 2013 ja sitä ennen uuden Lapin ammattikorkeakoulun pitää olla ns. valmis. Onneksi vastuulliset päättäjät ymmärtävät aikataulun tuomat ongelmat.

Ehdotus yliopistojen uudeksi rahoitusmalliksi esiteltiin korkeakoulun johdon päivillä marraskuussa 2011. Työryhmän ehdotus korostaa toiminnan laatua, kansainvälisyyttä ja tuloksellisuutta. Koulutuksen ja tutkimuksen laskennallisella osuudella esitetään jaettavaksi 75 % ja koulutus- ja tiedepoliittisten tavoitteiden mukaan esitetään jaettavaksi 25 %. Rahoituksen sisäisestä jaosta päättää yliopisto. Malli otettiin vastaan hyvin myönteisesti ja sen katsottiin selkeyttävän ja parantavan nykyistä rahoitusmallia. Malli on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2013. Vaikutuksia Lapin yliopiston nykyrahoitukseen on tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska lopputulokseen vaikuttaa muiden yliopistojen menestys eri kriteereillä.

Lapin korkeakoulukonsernin työsuunnitelma vuodelle 2012 on hyväksytty ja edelleen panostetaan liikkuvuuteen, innovaatiotoimintaan, kansainvälistymiseen sekä yhteisten yksiköiden toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Uutena merkkipaaluna Pohjoisen Kulttuuri-instituutti aloittaa varsinaisen toimintansa ensi vuoden alusta. Oikein hyvää ja rauhallista joulua!

LUC uutiset

LUC news

Lapin korkeakoulukonsernin uutiskirje ja henkilöstötiedote 5/2011

ISSN-L: 1799-845X
ISSN: 1799-845X

Julkaisija
Lapin korkeakoulukonserni

Päätoimittaja:
Tiina Kaksonen,
puh. (020) 798 5784

Käännökset:
Lapin korkeakoulukonsernin kielikeskus.

Ulkoasu:
Tiina Kaksonen

Kannen kuva:
Rovaniemen kaupunki

Markku Tarvaisen kuva Kemi-Tornion amk.

Muut kuvat:
Tiina Kaksonen, LFA-hankkeen opiskelija

Juttuehdotukset
seuraavaan numeroon 15.2.2012 mennessä.

End of the busy autumn

Markku Tarvainen

The universities of Lapland – especially the two universities of applied sciences – had a busy autumn. The cuts proposed for Kemi-Tornio UAS by the Ministry of Education and Culture have stirred up due criticism in all three universities as well as elsewhere in Lapland. I do believe we can moderate those cuts. Work has also been done to incorporate and unite Lapland's universities of applied sciences. In its steering group meeting on 29 November 2011, the decision makers of the region and universities of the "Lapland Universities of Applied Sciences, Inc." supported unanimously the incorporation and unition of the UASs.

The steering group also took a stand on the new corporation's ownership and decided to propose establishing a municipal majority-based university of applied sciences. The preparations have proceeded quickly, but the schedule is very tight. The government proposal for a new Polytechnics Act will be issued in early spring 2013. Luckily, the responsible decision makers understand the schedule problem.

A proposal for the universities' new financing model was presented on the University Management Days in November 2011. The proposal emphasizes operational quality, internationality, and profitability. It is proposed that 75% is allocated according to the theoretical share of education and research, while 25% is allocated according to the objectives of scientific policy. The university decides on the internal division of financing. The model was welcomed and it was thought to clarify and enhance the existing model of financing. The idea is to launch the model in 2013. Its effects on the existing financing of the University of Lapland are hard to assess because the end result is affected by the other universities' success measured by different criteria.

The 2012 working plan of the Lapland University Consortium has been approved. The plan continues to emphasize mobility, innovation, internationalization, and the development and stabilization of the joint units' operation. And lastly, the Institute for Northern Culture will start its actual operation at the beginning of the next year.

Wishing you a happy and peaceful Christmas,
Markku Tarvainen

Pääkirjoitus.....2
Editorial ja sisällys.....3
Johtoryhmässä päätettyä.....4
Kohti yhteisiä IT-palveluita.....5
Kansainvälistymistä konsernitasolla....6
Eurooppalainen kielten päivä.....8
Ristiinvalittavat opinnot keväällä.....9
Innovaatio-ohjelma päivittyy.....12
Pohjoisen kulttuuri-instituutti sai johto-säännön.....16
MTI:llä pohdittiin matkailun aluetalo-usvaikutuksia.....16
Les Feux Arctiques -elokuvan ensi-iltaa vietettiin Pariisissa.....17

Johtoryhmän päätöksiä loppusyksyn kokouksissaan

Tiina Kaksonen

Lapin korkeakoulukonsernin johtoryhmä on loppusyksyn aikana kokoontunut kahdesti: 18.11.2011 ja 15.12.2011. Kokouksissa tehtiin mm. alla mainittuja päätöksiä ja linjauksia. Lisätietoa löytyy Lapin korkeakoulukonsernin intranetissä olevista kokouspöytäkirjoista ja niiden liitteistä. Pääset intraan konsernin nettisivuilta viestinnän alta.

Konsernin työsuunnitelma vuodelle 2012

Sihteeristö valmisteli syksyn aikana konsernin työsuunnitelman, ja johtoryhmä hyväksyi sen kokouksessaan 15.9.2011. Sihteeristö täydensi työsuunnitelmaa aikataulutuksella ja budjetilla, jotka hyväksyttiin marraskuun johtoryhmän kokouksessa.

Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälistymisohjelman toimeenpanosuunnitelma 2012

Kansainvälistymisohjelman toimeenpanosuunnitelma vuodelle 2012 hyväksyttiin.

Lapin korkeakoulukonsernin viestinnän linjaukset

Johtoryhmä hyväksyi konsernin viestinnän linjaukset.

Tietohallinnon ohjausryhmä

Johtoryhmä nimesi tietohallinnon ohjausryhmän. Ohjausryhmän tehtävänä on tietojärjestelmien hankintojen koordinointi, yhteishankinnoista päättäminen kustannusten minimoimiseksi ja tietojärjestelmäkirjon vähentämiseksi, tietohallintolain tarkoittaman kokonaisarkkitehtuurityön käynnistämisen ohjaus ja työn seuranta, tulevien organisaatiomuutosten aiheuttamien tietojärjestelmämuutosten ennakointi ja niihin liittyvien muutosten ohjaus sekä tulevien organisaatiomuutosten IT-palvelualueelle asettamien haasteiden ennakointi. Ohjausryhmän jäseniä ovat konsernin johtoryhmän jäsenet täydennettynä tarpeen mukaan oppilaitosten tietohallintojohtajilla, konsernin palvelukeskuksen IT-palvelualueen päälliköllä sekä konsernin tietohallinnon erityisasiantuntijalla. Ryhmä kokoontuu noin kahdesti vuodessa. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii rehtori Martti Lampela.

Johtoryhmän seuraavat kokousajat

Johtoryhmä kokoontuu kevätkauden aikana joka kuukauden kolmas torstai.

Kohti yhteisiä IT-palveluita

Lapin korkeakoulukonsernin palvelukeskuksen IT-palvelualueella pilotoidaan palvelupistetoimintamallia. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän henkilökunta voi lähettää IT-tukipyyntönsä sähköpostitse Palvelupisteeseen tai soittaa Palvelupisteen yhteen palvelunumeroon, ja saa vastauksen sitä kautta. Yhden luukun periaate helpottaa kommunikointia ja tehostaa palvelupyyntöihin vastaamista. Palvelupistepilottia suunnitellut Sakari Tarvainen kertoo kokemuksista.

Sakari Tarvainen

IT-palvelualueella on tehty tiiviisti töitä yhteisten palveluiden tuottamiseksi kaikille konsernin osapuolille sekä molemmille ammattiopistoille. Rovaniemen koulutuskuntayhtymässä käynnistynyt palvelupistepilotti on yksi tulos tästä työstä. Pilotin tarkoituksena on kehittää yhteistä toimintatapaa tukipyyntöjen käsittelyyn.

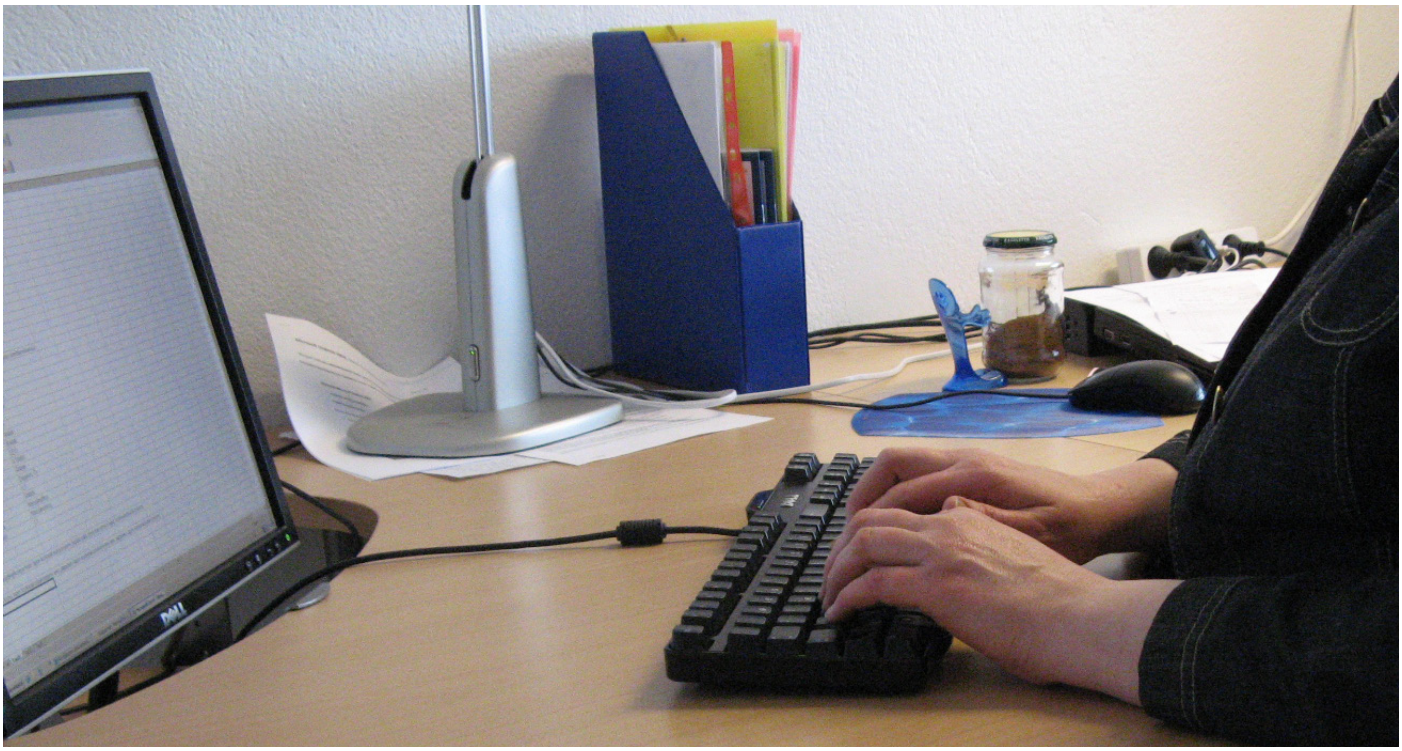
Siirtyminen lähituesta palvelupistevetoiseen tukeen ei käy aivan kivuttomasti. Muutos on haaste niin IT-palveluille kuin organisaatioillekin. IT:lle se on uudenlainen tapa toimia ja tuottaa palvelua. Asiakkaita taas askarruttaa yhteydenotto tutun henkilön sijasta palvelupisteeseen. Palvelupisteessä työskenteleville on tähdennetty asiakaspalvelun merkitystä, mutta miten määritellä hyvä asiakaspalvelu? Omana ohjenuorana on ollut että hyvä asiakaspalvelija ottaa kysyjän ongelman omaksi. Asiaa selvitetään niin kuin kyseessä olisi oma ongelma.

Hyvä asiakaskokemus voi muodostua pienistä asioista. Kävin joitakin vuosia sitten etsimässä autooni rekisterivaloa. Palvelutiskillä kysyttiin että minkälaista lamppua tarvitsen. Eri vuosimalleille kun on erilaiset rekisterivalot. Täytyy myöntää että tässä vaiheessa oma autotietämykseni loppui. Myyjä varmaan huomasi hämmennykseni ja kävi etsimässä teknikon paikalle, joka kertoi millaisen rekisterivalon tarvitsen. Tähän pyrimme myös konsernin palvelupistetoiminnassa. Jos ongelma ei ratkea palvelupisteessä, meillä on käytössä koko IT-palveluiden osaaminen ongelman ratkaisemiseksi.

Olen useasti pohtinut että mikä määrittelee hyvän palvelupisteen. Onneksi ymmärsimme kysyä tätä asiakkailta ja eräs vastaus kiteytti mielestäni kaiken oleellisen. Tämä lista kuvastaa hyvin niitä asioita, jotka ovat asiakasnäkökulmasta tärkeitä:

- Otetaan vastuu että asiat hoidetaan kun on sovittu
- Asiakaspalvelua ja asennetta ei voi koskaan korostaa liikaa
- Asioiden ei anneta lojua vaan niihin reagoidaan nopeasti

Yllä olevien lisäksi olen halunnut korostaa asiakkaan tarvetta tietää mitä omalle tukipyynnölle tapahtuu. Kaikki tämä on pyritty huomioimaan tulevassa konsernin palvelupisteessä.

Kansainvälistymistä konsernitasolla

Lapin korkeakoulukonsernissa on käynnissä useita eri toimia ja hankkeita, jotka liittyvät korkeakoulujen kansainvälistymisen tehostamiseen. Konsernin kansainvälistymisohjelman toimeenpanosuunnitelma hyväksyttiin joulukuun johtoryhmän kokouksessa, kansainvälisen hanketoiminnan osaamista ja rakenteiden kehittämistä tehostetaan, kv-asiantuntijaverkostoa ja kansainvälisen hanketoiminnan projektimallia kehitetään.

Tiina Kaksonen,
Timo Luosujärvi,
Kristiina Jokelainen,

Lapin korkeakoulukonsernin vuoden 2012 kansainvälistymisohjelman toteutussuunnitelman mukaan Lapin korkeakoulukonserni pyrkii olemaan aidosti kansainvälinen korkeakouluyhteisö monikulttuurisen yhteiskunnan kehittäjänä ja globaalin vastuun edistäjänä. Toteutussuunnitelman valmistelusta on vastannut Harri Malinen Lapin yliopistolta. Toteutussuunnitelman mukaan tulevan vuoden aikana järjestetään korkeakoulukonsernin ja korkeakoulujen johdon, korkeakoulun henkilöstön ja opiskelijoiden ja sidosryhmien seminaari, jossa kirjataan yhteinen tahtotila ja tavoitelinjaukset kv. toimintaohjelman mukaisesti ja linjataan resurssien ja toiminnan ohjausta korkeakouluissa. Vieraskieliset henkilöt huomioivaan viestintään kiinnitetään erityistä huomiota. TKI-toimintaa kansainvälistetään ja tutkintojen kansainvälistämistä tuetaan. Lisäksi konsernille on tarkoitus valmistella kumppanuusohjelma, määrittää yhteinen kansainvälinen markkinointi ja viestintä, sisäisen liikkuvuuden esteitä poistetaan ja vaikutetaan osaamisen vientiin Future Learning Finland ja Future Learning Lapland -hankkeiden avulla. Toteutussuunnitelma on kokonaisuudessaan saatavissa Lapin korkeakoulukonsernin intrassa.

Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisen hanketoiminnan osaamisen ja rakenteiden kehittäminen ja KV-osaaja -hankkeet

Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisen hanketoiminnan osaamisen ja rakenteiden kehittäminen (KoKa) sekä sen rinnakkaishanke KV-osaaja ovat Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoittamia hankkeita. Hankkeiden yhteisenä tarkoituksena on vahvistaa Lapin korkeakoulukonsernin (LUC) tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kansainvälistymistä. Kansainvälisen TKI-rahoituksen tehokkaampaan hyödyntämiseen pyritään kehittämällä osaamista ja konsernin sisäistä sekä ulkoista yhteistyötä kansainvälisessä TKI-toiminnassa.

KoKa-hankkeessa on tehty kartoitus Lapin korkeakoulujen olemassa olevien hanketoiminnan rakenteiden, toimintatapojen sekä hyvien käytäntöjen tunnistamiseksi ja kuvaamiseksi. Kartoituksen pohjalta tuotetaan konsernille ehdotus kansainvälisen hanketoiminnan projektitoimintamalliksi. Kansainvälisen hanketoiminnan projektitoimintamalli on viitekehys, jonka avulla luodaan yhteinen toimintakulttuuri mukana olevien korkeakoulujen osallistumiselle kansainvälisiin hankkeisiin. Projektitoimintamallin sisäisten prosessien avulla toimin-

ta ohjataan tukemaan strategioiden toteutusta ja LUC:n roolia vahvana kansainvälisenä toimijana.

Rinnalla toteutetussa ja heinäkuussa 2011 päättyneessä KV-osaaja -hankkeessa kehitettiin erityisesti kansainvälisen TKI-toiminnan kehittämisessä mukana olevan henkilöstön osaamista. Hankkeen toteutuksessa oli mukana toimialojen ja tiedekuntien kehitys- ja kehittämispäällikköjä sekä muita toimialojen projektitoimijoita ja TKI-tukipalveluyksiköiden henkilökuntaa. Lisääntynyt tietoisuus konsernin toisissa organisaatioissa ja toimialoilla tehtävästä TKI-työstä tuo lisäarvoa kehitettäessä LUC:n kansainvälisen hanketoiminnan osaajaverkostoa ja toimintamallia. Hankkeissa on koottu yhteen tietoja käynnissä olevista kansainvälisistä hankkeista, selvitetty hankereferenssien ylläpitämistä ja siihen liittyviä haasteita, sekä kartoitettu olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja.

Hankkeiden aikana konsernin henkilöstön kansainvälistä hankeosaamista on kartoitettu ja tulosten pohjalta on suunniteltu tarvittavia koulutuksia osaamisen kehittämiseksi. Lisäksi KV-osaaja -hankkeessa on hankittu EU:n kansainvälisiä rahoitusohjelmia koskevaa viimeisintä tietoa ja levitetty osaamista laajemmin Lapin korkeakoulukonsernin henkilökunnalle mm. syksyllä 2010 järjestetyissä rahoitusohjelmakoulutuksissa sekä kansainvälisen hanketoiminnan blogissa:

http://some.lappia.fi/blogs/kvhankkeet/

KV-osaaja hankkeessa toteutettiin neljä benchmarking- ja opintomatkaa, jotka yhdessä KoKa-hankkeessa tuotettujen englanninkielisten LUC:n TKI-toiminnan esittelymateriaalien kanssa ovat lisänneet konsernin TKI-toiminnan ulkoista näkyvyyttä ja tunnettuutta luoden perustaa yhteiselle esiintymiselle korkeakoulukonsernina hanketoiminnassa. Edellytyksenä on ollut keskustelu konsernin toimijoiden yhteisen ulkoisen näkyvyyden periaatteista ja eduista.

Hankkeiden luvut:

- KoKa-hanke: 1.8.2009–29.2.2012, budjetti 266 000 €
- KV-osaaja -hanke: 1.8.2009–31.7.2011, budjetti 146 000 €

Kansainvälisen hanketoiminnan projektimallin avulla kohti yhteisiä kv-hankkeita

Kristiina Jokelainen on vastannut Kansainvälisen hanketoiminnan projektitoimintamallin kokoamisesta.

- Projektitoimintamallin visio on ”toimia viitekehyksenä, jonka avulla luodaan yhteinen toimintakulttuuri mukana olevien korkeakoulujen osallistumiselle kansainvälisiin hankkeisiin. Projektitoimintamallin sisäisten prosessien avulla toiminta ohjataan tukemaan strategioiden toteutusta ja LUC:n roolia vahvana kansainvälisenä toimijana.”, hän kertoo.

Projektitoimintamallin tärkeimpiä käytännön tehtäviä on tukea konsernitoimijoita yhteisen kv-hanketoiminnan toteuttamisessa ja LUC:n osaamisen alueiden tunnistamisessa. Toisaalta mallin tulee antaa käytännön ohjeistusta hyville hankesuunnittelun ja johtamisen käytänteille.

- KoKa-hankkeessa tehdään vain ja ainoastaan ”proto” tai ensimmäinen ehdotus siitä, mitä kansainvälisen hanketoiminnan projektitoimintamallin tulee sisältää, Jokelainen korostaa.

Edotuksessa esitetään käytänteet seuraaville tasoille:

- Päätöksenteon ja johtamisen käytänteet
- Toteuttamisen käytänteet
- Koulutus- tutkimus ja työelämälähtöisen hanketoiminnan käytänteet;
- Hankeviestinnän käytänteet

Projektitoimimalliehdotuksen tekemiseksi on toteutettu webropol kysely, ryhmähaastatteluja, työpajoja ja tarkempia teemahaastatteluja. Työtä on tehty yhdessä ison joukon kanssa ja kaikkiaan mukana on ollut toista sataa henkilöstön jäsentä eri vaiheissa. Taustaselvityksiä ovat olleet tuottamassa ja analysoimassa Lahja Karjalainen ja Heikki Konttaniemi RAMK, Raimo Jänkälä LaY ja Timo Luosujärvi KTAMK.

Ehdotus projektitoimimallista on yksi KoKa -hankkeen tulostavoitteista ja työ on käytännössä myös maksettu KoKa–rahalla. Ehdotus on valmis vuoden loppuun mennessä. Projektioimintamallin luominen on osa LUCn kansainvälistämisohjelmaa eli seuraavien vaiheiden työstäminen eteenpäin kulkee osana tätä ohjelman toteutussuunnitelmaa.

- Mallin kehittämisen suurimpia haasteita on käytännön tason hanketyön linkittäminen strategisen tason päätöksentekoon. Tiukkenevassa taloudellisessa tilanteessa on oikeasti löydettävä hyviä keinoja resurssien ja osaamisen tehokkaaseen käyttöön. On opittava yhdessä priorisoimaan se, mihin resursseja käytetään, Jokelainen korostaa.

Tästä syystä projektitoimimalli halutaan linkittää hyvin tiiviisti Innovaatio-ohjelmaan.

- Tulevaisuudessa entistä suurempi osa täyden-

tävästä rahoituksesta on haettava EUn suorarahoitteisista lähteistä eli "Brysselistä" ja tähän on konsernissa herättävä nyt ei myöhemmin: rahoitushakemukset menevät läpi keskimäärin vasta kolmannella kerralla. Haut ovat auki keskimäärin kerran vuodessa. Keskiarvolla meillä on mahdollisuus saada rahaa noin 3-4 vuoden päästä, Jokelainen muistuttaa.

Asiantuntijaverkosto kv-hanketoiminnan osaamisen vahvistamiseen rakenteilla

Konsernissa on käynnissä myös kansainvälisen hanketoiminnan asiantuntijaverkoston kokoaminen. Asiantuntijaverkosto tai –pooli koostuu kansainvälisen hanketoiminnan asiantuntijoista. Verkoston tavoitteena on tarjota kansainvälisen hanketoiminnan osaamista konsernille. Osaajat edustavat eri sisältöaluieta sekä ovat eri rahoituslähteiden asiantuntijoita – ovat toimineet kv-hankkeissa valmistelussa tai toteutuksessa. Verkoston luominen on aloitettu kv-osaaja/KoKa-hankkeiden toteutuksen aikana ja verkosto on valmis tammihelmikuussa 2012. Asiantuntijoita on koulutettu kv-osaaja –hankkeessa. LUC Palvelukeskus koordinoi verkoston toimintaa.

Kansainvälisen hanketoiminnan kehittämispäivä

Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisen hanketoiminnan kehittämispäivät järjestetään Rovaniemellä 17.-18. tammikuuta 2012.

KoKa-hanke järjestää Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisen hanketoiminnan kehittämispäivät Rovaniemellä 17.–18.1.2012, jossa keskustellaan miten voisimme korkeakoulukonsernissa jatkossa parhaiten hyödyntää kansainvälisen hanketoiminnan osaamistamme ja verkostojamme sekä kuullaa KOKA- ja kv-osaajahankkeiden tuloksista.

Päivillä kuullaan myös Eurooppa 2020 -strategian tarjoamista mahdollisuuksista koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalle. Lisäksi luodaan katsaus seuraavaan ohjelmakauteen (2014 – 2020) ja kuullaan millaisia hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja on kehitetty kansainvälisen hanketoiminnan sekä yliopisto-ammattikorkeakouluyhteistyön organisointiin suomalaisissa korkeakouluissa sekä keskustellaan yritystoiminnan entistä tiiviimmästä kytkemisestä kansainväliseen TKI-toimintaan Pohjois-Suomessa.

Tilaisuuteen voi ilmoittautua seuraavan linkin kautta:
https://www.webropolsurveys.com//S/F35EAA-2D7CFB9BF5.par

Ilmoittautumiset pyydetään 10.1.2012 mennessä.

Lisätietoja:
Timo Luosujärvi
Projektipäällikkö
Puh. 040 775 2050
timo.luosujarvi(at)tokem.fi
Lapin korkeakoulukonsernin kansainvälisen hanketoiminnan osaamisen ja rakenteiden kehittäminen (KoKa) -hanke

Runsaasti ristiinvalittavia opintoja tarjolla myös keväällä

Lapin korkeakoulukonsernissa on nyt tarjolla opintojaksoja, joille voivat osallistua kaikkien konserniin kuuluvien oppilaitosten opiskelijat. Suorittamalla kursseja toisilta koulutusasteilta opiskelijat voivat täydentää osaamistaan uudella tavalla. Myös esimerkiksi kielikeskuksen kielivailkoima on entistä laajempi.

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutin syksyllä alkanut opetusyhteistyö jatkuu myös keväällä. Oppilaitokset ovat sopineet keskenään tietyt opintojaksot, joita kaikki MTI:n kolmen oppilaitoksen opiskelijat voivat vapaasti suorittaa ja saada ne sen jälkeen sisällytettyä omiin tutkintoihinsa. Tämä tarjoaa ainutlaatuiset mahdollisuudet laajentaa omaa osaamista toisen koulutusasteen opinnoilla. Esimerkiksi yliopisto-opiskelija voi laajentaa käytännön osaamistaan osallistumalla Lapin matkailuopiston tai Rovaniemen ammattikorkeakoulun opintojaksoille. Tai toisen asteen opiskelija voi hankkia akateemisia valmiuksia osallistumalla korkeakouluopetukseen ehkä jo jatko-opinnotkin mielessään. Opinnot on pyritty aikatauluttamaan siten, että mahdollisuudet opiskeluun löytyvät.

Keväällä tarjolla on mm. Rovaniemen ammattikorkeakoulun toteuttamia organisaation taloushallintaan, e-commerceen, tuotevalikoiman suunnitteluun ja HR.ään liittyviä kursseja ja Lapin yliopiston kursseja kulttuurimatkailusta, matkailun taloustieteestä, matkailun suhteesta maaseudun tulevaisuuteen sekä Lapin kulttuuritapahtumista. Lisäksi Lapin yliopisto tarjoaa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittaville matkailun tuotejohtamisesta, matkailustrategioista ja matkailusta työnä ja luontomatkailusta.

Ilmoittautumisaika keväällä 2012 toteutettaviin opintoihin päättyy 10.1.2012. Tarkemmat opintojaksokuvaukset ja -aikataulut sekä ilmoittautumisohjeet löytyvät instituutin nettisivuilta www.luc.fi/matkailu > Opiskelu > Yhteiset opinnot > Ristiinvalinnat.

Lapin yliopisto tarjoaa myös muutamia kasvatustieteen, oikeustieteen ja taiteiden tiedekunnan kursseja vapaasti valittavaksi kaikille Lapin korkeakoulukonsernin opiskelijoille. Tarkat tiedot tarjonnasta ja hakuajoista saa Lapin yliopiston verkkosivuilta kohdasta WebOodi.

Myös Lapin korkeakoulukonsernin kielikeskus tarjoaa merkittävän määrän kieliopintoja tulevana keväänä kaikille konsernin opiskelijoille. Yhteistarjonta mahdollistaa entistä laajemman valikoiman kielitarjontaan opiskelijoille. Kielivalikoimasta löytyy kiinaa, japania, saksaa, ranskaa, italiaa, espanjaa, venäjää, suomea ja tietysti englantia. Myös kielikeskuksen tarjonta löytyy Lapin yliopiston verkkosivuilta WebOodista.

Rovaniemen ammattikorkeakoululla on niin ikään tarjonnassa opintoja kaikille konsernin opiskelijoille. Lisätietoa mm. ilmoittautumiskäytännöistä löytyy Rovaniemen ammattikorkeakoulun nettisivuilta kohdasta http://www.ramk.fi/fi/Opiskelijalle/Oppimisymparistoja/Konsernin_opinnot.iw3.

INNOVAATIOPROSESSIN JA IMMATERIAALIOIKEUKSIEN HALLINTA

30 OP OPPISOPIMUSTYYPPINEN KOULUTUS

Tiesitkö, että jopa 80 % yrityksesi tuloksesta voi olla aineetonta pääomaa? Onko se hallinnassasi? Oletko luonut tuotteillesi ja palveluillesi oman tavaramerkin? Käytätkö Copyright © -merkkiä ehkäisemään tuotteidesi laitonta kopiointia ja tiedätkö milloin keksintö kannattaa patentoida tai lisensoida? Onko sinulla yksinoikeus verkkotunnukseesi? Turvaatko yrityksellesi elintärkeät yhteistyösuhteet aina kirjallisilla sopimuksilla?

Näihin ja moniin muihin kiperiin kysymyksiin etsimme vastauksia loppuvuodesta 2011 alkavassa oppisopimustyyppisessä koulutuksessa. Innovaatioprosessin ja immateriaalioikeuksien hallinta (30 op) -koulutus on kehitetty yhteistyössä viranomaistahojen sekä alan johtavien oppilaitosten kanssa.

Aineettomalla pääomalla (IP = Intellectual Property) tarkoitetaan muun muassa yksilöllistä ja yrityksessä olevaa osaamista, verkostoja, asiakassuhteita ja brändejä. Kilpailun kiristyessä suomalaisten yritysten täytyy myös kyetä suojaamaan ja tuotteistamaan syntyneet innovaationsa paremmin. Täsmäkoulutuksessa pureudutaan juuri niihin ongelmiin, jotka hidastavat suomalaista innovaatiotoimintaa. Tule ja laita itsesi likoon!

KENELLE?

Oppisopimustyyppinen koulutus on tarkoitettu ensisijaisesti korkeakoulututkinnon suorittaneille henkilöille. Koulutus soveltuu myös opistoasteen suorittaneille, mikäli he toimivat innovaatio- ja tuotekehitystehtävässä.

MISSÄ JA MILLOIN?

Koulutus järjestetään 1.12.2011–31.12.2012. Koulutus toteutetaan kahdessa eri ryhmässä; toinen kokoontuu Lapissa ja toinen Keski-Suomessa. Koulutuksessa hyödynnetään verkko-oppimisympäristöä.

MITÄ SAAN KOULUTUKSESTA?

Koulutuksesta saat yrityksen aineettomaan pääomaan ja sen hallintaan liittyvää tietoa, jonka avulla vahvistat oman yrityksesi liiketoimintaa. Koulutuksen käytyäsi hahmotat yrityksen IP-tilanteen ja osaat suojata yrityksesi kilpailutekijät. Saat laaja-alaiset taidot innovaatio- ja tuotekehitystoiminnan kehittämiseen ja koordinoimiseen sekä uusia johtamisen työkaluja. Taidot auttavat tuotekehityksessä, patentoinnissa ja verkostojen muodostamisessa.

MITÄ KOULUTUKSESSA TARKASTELLAAN?

- Aineeton pääoma, mitä se tarkoittaa?
- Aineettomien oikeuksien strateginen johtaminen
- Sopimusjuridiikka, teollis- ja tekijänoikeuslainsäädäntö
- Markkinointi, tuotteistaminen
- Verkostojen johtaminen, organisaation kehittäjänä toimiminen
- Omaan organisaatioon liittyvä kehittämistehtävä

KUKA TOTEUTTAA?

Jyväskylän ammatillisen opettajakorkeakoulun toteuttamassa koulutuksessa asiantuntijoina ja ohjaajina toimivat:

- Marja-Leena Mansala, IPR University Center
- Jouni Hynynen, Keksintösäätiö
- Mika Kylänen, Rovaniemen ammattikorkeakoulu
- Annamari Turunen, Lapin Yliopisto
- Jari Kalavainen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

MITÄ MAKSAA?

Koulutus on osallistujille maksuton. Majoitus ja ruokailu päivien aikana ovat omakustanteisia.

MITEN PÄÄSEN MUKAAN?

Hakuaika koulutukseen on käynnissä! Täytä hakulomake osoitteessa **www.jamk.fi/opelle**

LISÄTIETOJA

Milla-Maarit Salo, koulutussuunnittelija, 040 764 2587, milla-maarit.salo@jamk.fi
Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu
Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä
www.jamk.fi/aokk

Lapin ryhmän yhteyshenkilönä:
Riikka Tuomivaara, erikoissuunnittelija/IP-koordinaattori, 020 798 4467, riikka.tuomivaara@ramk.fi

KEKSINTÖSÄÄTIÖ

Lapin korkeakoulukonserni LUC MATKAILU

IPR UNIVERSITY CENTER

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Lapin korkeakoulukonsernin innovaatio-ohjelma päivittyy

Lapin korkeakoulukonsernin innovaatio-ohjelman päivitystyö on käynnissä. Tavoitteena on, että uusi ohjelma valmistuu kevään aikana.

Tiina Kaksonen

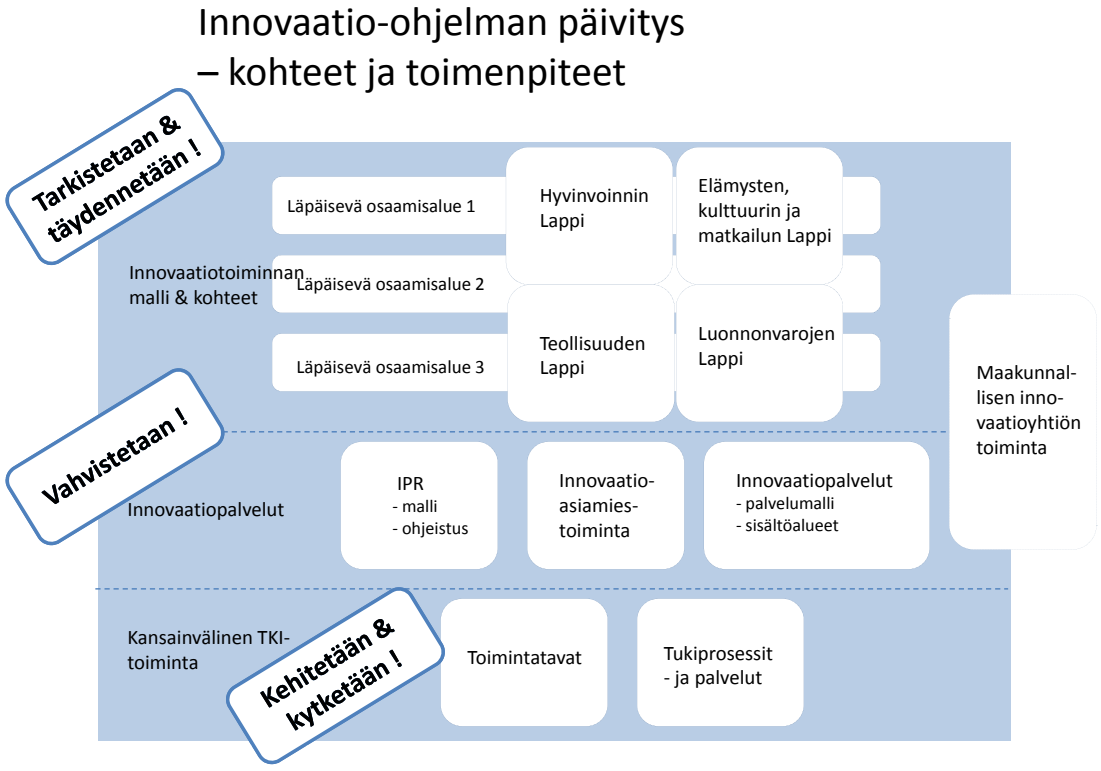
Lapin korkeakoulukonsernin innovaatio-ohjelma on korkeakoulujen yhteinen tahdonilmaus niistä kohteista ja toimintatavoista, joilla korkeakoulut aiempaa vahvemmin tukevat maakunnan yksityisen ja julkisen sektorin uudistumis- ja muutoskykyä. Nykyinen innovaatio-ohjelma on valmistunut vuonna 2009 ja sen voimassaoloaika on vuoteen 2012 saakka. Kevään aikana innovaatio-ohjelma päivitetään tuleville vuosille.

Päivitystyössä olennaisessa asemassa on erityisesti kansainvälisen TKI-toiminnan kehittäminen ja kytkeminen innovaatio-ohjelmaan nykyistä selvemmin. Myös innovaatiopalveluiden asemaa vahvistetaan ja innovaatiotoiminnan mallia ja kohteita tarkistetaan ja täydennetään.

Päivitystyössä ohjelman perusrakenteisiin ei kosketa, vaan tarkoitus on vain päivittää ohjelma kevyesti. Muun muassa neljä alkuperäisen ohjelman Lappia säilyvät entisellään.

LUC-uutiset kysyi innovaatio-ohjelman päivitystyön vastuuhenkilöiltä korkeakouluista heidän näkemyksiään päivitystyön tarkoituksesta, tärkeimmistä tehtävistä, kunkin korkeakoulun painotuksista ja innovaatio-ohjelman merkityksestä korkeakouluille tulevaisuudessa.

Kehitysjohtaja Eero Pekkarinen Kemi-Tornion ammattikorkeakoulusta, TKI-johtaja Pasi Tulkki Rovaniemen ammattikorkeakoulusta ja yhteyspäällikkö Jorma Puuronen Lapin yliopistolta vastaavat, miksi innovaatio-ohjelman päivitys kannattaa tehdä, mitkä ovat tärkeimmät tehtävät ohjelman päivityksessä ja mitä kukin korkeakoulu painottaa nyt ja tulevaisuudessa.

Kuva: Ari Konu

Eero Pekkarinen

- Miksi innovaatio-ohjelman päivitys kannattaa mielestäsi tehdä?

Innovaatio-ohjelma on ollut konsernin TKI-toiminnan perusteena ja painopisteenä. Ryhmät ovat tehneet toimenpideohjelmat sekä niiden puitteissa hanke-esityksiä, joille olemme myös saaneet hyvin rahoitusta. Viranomaiset ovat myös olleet pääosin tyytyväisiä innovaatio-ohjelmaan ja sen toteutukseen. Meillä on nyt kokemusta työryhmien toiminnasta ja yhteistyön toimivuudesta. Olemme myös tehneet kartoituksen, mikä innovaatio-ohjelman toteutuksessa toimii ja mitä pitäisi kehittää. Muutamia aloja on jäänyt innovaatio-ohjelman toteutuksessa taka-alalle. Esimerkiksi leikkaavat toimialat kuten liiketoiminta- ja yrittäjyys, ICT-osaaminen sekä koulutusosaaminen (esim. aikuiskoulutus) eivät ole tulleet riittävästi integroiduiksi hankkeisiin eikä niille ole ollut yhteisiä työryhmiä ko. osaamisalueiden kehittämiseksi. Lappi-työryhmien toiminnan ja toimenpidesuunnitelmien viestinnässä ja toiminnan avoimmuudessa on myös kehittämistä. Myös uusien toimialojen kuten esimerkiksi kaivannaisteollisuuden merkityksen kasvu on tuonut uutta näkökulmaa innovaatio-ohjelmaan. Innovaatio-ohjelman tulee olla pitkäjänteinen mutta samalla dynaaminen. Siksi sitä on päivitettävä sopivin välein.

- Mitkä ovat tärkeimmät tehtävät ohjelman päivityksessä? Mitä KTAMK kenties painottaa?

Innovaatio-ohjelman kannalta tärkeää on saada alueen yritykset ja julkishallinnon organisaatiot eli kumppanimme mukaan tiiviimmin, jotta toiminta olisi asiakas- ja aluelähtöistä. Lappi-työryhmien keskinäistä yhteistyötä tulee lisätä, jotta saamme käyntiin monialaisia innovatiivisia hankkeita. Läpäisevien osaamisalojen merkitystä tulee myös vahvistaa. Kansainvälisyyttä on vahvistettava. KTAMK:lle tärkeitä kehittämisalueita on Teollisuuden Lappi, Liiketoiminta ja Yrittäjyys, Kulttuuri-instituutti sekä tietojenkäsittelyn hyödyntäminen eri aloilla.

Tässä vaiheessa teemme ns. kevyen päivityksen eli innovaatio-ohjelman perusrakenteisiin ei puututa. Jatkossa lähdemme tekemään syväpäivitystä yhdessä kumppaneiden kanssa.

- Minkä asioiden arvioit olevan innovaatio-ohjelman tärkeimmät tehtävät KTAMK:n näkökulmasta tulevaisuudessa?

Innovaatio-ohjelma on edelleen TKI-toiminnan perustana ja painopisteet säilyvät pääosin samoina kuin ennen. Yrittäjyyttä täytyy jatkossa painottaa yhä enemmän. Asiakas- ja aluelähtöisyys tulee näkyä vahvemmin ohjelman sisällössä ja toteutuksessa , jotta konsernin aluekehittäjärooli vahvistuu entisestään. Innovaatiopalveluja on yhteisesti tuotteistettava ja tarjottava alueen yrityksille ja organisaatioille.

Innovaatio-ohjelma on painottunut kansallisiin rakennerahasto-ohjelmiin. Jatkossa painotuksen pitää kohdentua yhä enemmän kansainvälisiin TKI-hankkeisiin ja kansainvälisen tason tutkimukseen. Kansainvälisyys on ollut ennen kaikkea KTAMK:n TKI-toiminnan lähtökohtana ja siinä olemmekin olleet maamme ammattikorkeakoulujen kärjessä jo pitkään. Kansainvälisyys on hyvä kärkiprofiili ja tavoite uudelle päivitetylle innovaatio-ohjelmallekin.

Pasi Tulkki

- Miksi innovaatio-ohjelman päivitys kannattaa mielestäsi tehdä?

Maailma ympärillä muuttuu jatkuvasti. Huolimatta strategiatyön vissistä pro-aktiivisuudesta ei kenelläkään eikä millään porukalla ole sellaista ennalta näkemisen kykyä, joka mahdollistaisi asioiden tilan jäännöksettömän määrittämisen neljäksi vuodeksi eteenpäin. Näin on varsinkin innovaatioasioiden kanssa; niissä on kyse tavattoman monien eri tahojen yhteistoiminnasta, yhteenpelaamisesta ja jatkuvasta vuorovaikutuksesta, että päivitystä tarvitaan. Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelman tapauksessa kyse on sellaisista toimintaympäristön muutoksista, kuten kaivostoiminnan merkittävä laajeneminen ja kansainvälistymisen kasvaneet haasteet. Niihin on kyettävä vastaamaan jo tämän nykyisen vuosille 2009 – 2012 rajatun ohjelman puitteissa.

On syntynyt ilmeinen tarve innovaatio-ohjelman eri Lappien kansainvälisen tason kärkiosaamisalueiden löytämiseen ja määrittämiseen. Tämä tietysti tarkoittaa valintoja, joissa saattaa olla kysymys potentiaalisten kehittämisalueiden määrittämisestä.

- Mitkä ovat tärkeimmät tehtävät ohjelman

päivityksessä? Mitä RAMK kenties painottaa?

Rovaniemen ammattikorkeakoulun näkökulmasta painottuminen mainittujen kaivannaisklusterin ja kansainvälistymisen kehittämiseen on keskeistä. Molemmat ovat sellaisia teema-alueita, joita on mahdollista lähestyä kaikkien "Lappien" näkökulmasta. Niitä voi näin luonnehtia neljän Lapin kokoontumisalueiksi. Toisaalta ne toimivat myös toisinpäin; niiden kautta on mahdollista tarkastella ja suunnata toimintaa innovaatio-ohjelman eri "Lapeissa".

RAMKissa on käynnissä KOTA-uudistus, jonka ytimessä on korkeakoulun opetuksen ja TKI-toiminnan toisiinsa lomittaminen ja integraatio. Mieluusti RAMKin näkökulmasta muuttaisinkin jatkossa innovaatio-ohjelman käsitteistöä siten, että siinä puhutaan korkeakoulujen koulutus-, tutkimus ja innovaatiotoiminnasta eli KTI-toiminnasta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että koulutusosaaminen ei ole jatkossa läpäisevä teema vaan kaiken kattava asia kolmen, tai lähitulevaisuudessa kahden, korkeakoulun innovaatio-toiminnassa.

- Minkä asioiden arvioit olevan innovaatio-ohjelman tärkeimmät tehtävät RAMK:n näkökulmasta tulevaisuudessa?

On ilmeistä, että lähitulevaisuudessa muodostuu osakeyhtiöperustalle yksi ja yhteinen Lapin ammattikorkeakoulu. Tästä näkökulmasta Lapin korkeakoulujen innovaatio-ohjelma on Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun yhteinen tahdonilmaus.

Omissa pohdinnoissani olen korvannut jäykähkön joustavammalla innovaatiosanan innovaatioiden ekosysteemin käsitteellä. Tällä viitataan sellaiseen sosiaaliseen tilaan, jossa asiat ja ilmiöt, toimijat ja instituutiot ovat jatkuvassa tulemisen ja tuhoutumisen tilassa. Kun Lapin molemmat korkeakoulut yhdessä asettuvat tällaiseen maisemaan yhteisellä ohjelmalla, pitää ohjelman kyetä tarjoamaan välineet menestykselliseen toimintaan tuollaisessa toimijaverkostossa. Tästä syytä olisikin tarpeen esimerkiksi miettiä eri tyypin korkeakoulujen asemaa ja roolia kokonaisjärjestelmässä sekä tällä hetkellä innovaatio-ohjelman ulkopuolella olevien Lapissa toimivien sektoritutkimuslaitosten kytkemistä ohjelmaan.

Jorma Puuronen

- Miksi innovaatio-ohjelman päivitys kannattaa mielestäsi tehdä?

Lapin yliopiston kannalta innovaatio-ohjelma on ollut tapa tehdä alueellista kehittämistyötä alueellisten rakennerahastojen mahdollistamin voimavaroin. Tässä vaiheessa innovaatio-ohjelmaan ei tehdä isoa korjausliikettä, koska parin vuoden päästä uudistuu koko rakennerahasto-ohjelmakokonaisuus nykyisen ohjelmakauden päätyttyä.

Konsernissa syksyllä käynnistetyn innovaatio-ohjelman päivityksen kautta saadaan tärkeää tietoa ohjelman toimivuudesta ja etenkin siitä, miten eri "Lapit" ovat työssään onnistuneet työryhminä ja millainen vaikutus yhteisillä kehittämishankkeilla on ollut asetettuihin kokonaistavoitteisiin kuten maakunnan kehittäminen ohjelman teemoihin liittyen ja konsernin yhteistyön tiivistäminen tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa. Tärkeää on myös saada tietoa jo tässä vaiheessa siitä, miten korkeakoulukonserniyhteistyötä tulisi kokonaisuutena kehittää ja voitaisiinko esim. eri työryhmien välillä "oppia" toisten toimintatavoista (hyvät käytännöt).

Syksyn aikana on jo nyt saatu (yhteiset työpajat, keskeisten sidosryhmien kuuleminen) tärkeää tietoa yhteisestä vajaan kolmen vuoden ohjelmakaudesta. Yliopiston näkökulmasta näyttäisi siltä, että joissain Lapeissa (esim. "hyvinvointi-Lappi") työskentelytapa, tavoitteet ja toteutuneet kehittämishankkeet ovat onnistuneet ohjelman mukaisesti hyvin. Työskentely po. työryhmässä on ollut systemaattista ja tasapuolista ja strategioiden vieminen toimeenpano-ohjelmaksi ja sieltä eteenpäin toteutuneiksi kehittämishankkeiksi on ollut johdonmukaista. Myös toteutuneiden hankkeiden määrän perusteella voi todeta, että yhteistyössä on edetty hyvin ja kokonaisvaikuttavuutta saatu kasvatettua. Hyvien käytäntöjen levittäminen ja kokemusten vaihto "Lappi-työryhmästä" toiseen onkin yksi tärkeä toimenpide tämän kevyen päivitysprosessin aikana.

- Mitkä ovat tärkeimmät tehtävät ohjelman päivityksessä? Mitä yliopisto kenties painottaa?

Tulosten ja resurssien tasapuolisen kohdentamisen näkökulmasta käynnistetty päivitysprosessi on tärkeä. Oleellinen painotus päivitysvaiheessa onkin luoda yhtäläinen malli, jolla

"Lappien" toimintaa voidaan kohdennettujen panosten ja toteutuneiden tulosten osalta "ristiintaulukoida" oppilaitoskohtaisesti. Tarkoituksenmukaista ei ole jokaisessa hankehaussa varmistaa sitä, että jokainen osapuoli saa oman "lakisääteisen" osansa resursseista. Oleellista on varmistaa pitkällä aikavälillä kehittämistoimenpiteiden ja resurssien oikeudenmukainen jakautuminen huomioiden kuitenkin tutkimus- ja kehittämisyhteisöjen omat profiilit ja osaaminen kehitettävän teeman suhteen. Nyt toteutettu innovaatio-ohjelma yhteistyön kolmivuotinen jakso antanee tähän hyvän tarkastelupohjan, ja tätä mallia voidaan hyödyntää myös myöhemmin suuremman uudistustyön käynnistyttyä. Tietojärjestelmien organisaatiokohtaisuudesta johtuen esim. seuranta- ja tulostiedon saaminen on edelleenkin erityisen haastavaa yhteisistä hankekokonaisuuksista. Tähänkin haasteeseen olisi hyvä löytää yhteinen toimintamalli ja järjestelmäratkaisu.

- Minkä asioiden arvioit olevan innovaatio-ohjelman tärkeimmät tehtävät yliopiston näkökulmasta tulevaisuudessa?

Yliopiston osalta tärkeää on saada kehittämistoiminnan seurantatietoa yhteisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuloksista yliopiston omien tulostavoitteiden näkökulmasta (opintopisteet, opinnäytetyöt, tieteelliset julkaisut, taiteellisen toiminnan tulokset). Tulevaisuudessa tämä näkökulma tullee korostumaan aluekehittämistyössä, vaikkakin Lapin yliopistolla on oma vahva perinteensä alueellisena kehittäjänä. Toisaalta yliopiston nykyisen profilitumisen kannalta lappilaista elinkeinoelämää ja julkista sektoria suoraan hyödyntävä kehittämistoiminta on edelleen luontevaa yliopistollista tutkimus- kehittämis- tai taiteellista toimintaa, onhan esimerkiksi ns. "Sinco" tutkimus- ja kehittämishankkeessa (http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Taiteiden_tiedekunta/Opinnot/Teollinen_muotoilu/Tutkimus-_ja_kehitystoimintaa/Tutkimus-_ja_kehityshankkeet/Sinco.iw3) toteutettava yrityksiä palveleva kehittämistyö oleellinen osa yliopiston yhden painoalan eli palvelumuotoilun tematiikkaa.

Pohjoisen kulttuuri-instituutti sai johtosäännön

Pohjoisen kulttuuri-instituutin perustaminen sai sinetin, kun kaikkien instituutissa toimivien organisaatioiden päättävät ryhmät hyväksyivät uuden johtosäännön syksyn aikana. Johtosäännön myötä Pohjoisen kulttuuri-instituutti -hanke on saavuttanut keskeisen tavoitteensa, kun instituutti on virallisesti perustettu. Hanke jatkaa instituutin ensimmäisen vuoden tukena.

Johtosäännössä määritellään instituutin tehtävä, osapuolet, hallinnollinen asema, hallinto, johtokunnan ja johtajan tehtävät sekä talous.

Johtosäännön mukaan Pohjoisen kulttuuri-instituutti on Lapin korkeakoulukonsernin yhteinen verkostomaisesti toimiva yksikkö, johon kuuluvat hallinnollisesti Lapin yliopiston taiteiden tiedekunta, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kulttuurin koulutusala ja Ammattiopisto Lappian kulttuurin koulutusala. Instituutin tehtävänä on edistää pohjoisten kulttuurien tutkimusta, taiteellista toimintaa ja kehittämistyötä, kulttuuri- ja taideteollisen alan koulutusyhteistyötä eri koulutustasoilla Lapissa ja toiminta-alueella sekä pohjoisten kulttuurien säilymistä ja uudistumista.

Pohjoisen kulttuuri-instituutin toiminnasta ja johtamisesta vastaa johtaja ja johtokunta. Pohjoisen kulttuuri-instituutin johtajana toimii Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan dekaani. Virkaa hoitaa tällä hetkellä professori Timo Jokela. Pohjoisen kulttuuri-instituutilla on johtokunta, jona toimii Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan tiedekuntaneuvosto laajennettuna Pohjoisen kulttuuri-instituuttia koskevissa asioissa kolmella Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ja kolmella Ammattiopisto Lappian edustajalla sekä yhdellä opiskelijaedustajalla kummastakin organisaatiosta.

MTI:llä pohdittiin matkailun aluetalousvaikutuksia

Matkailualan aluetalousvaikutusten selvityksiä tehdään useilla eri malleilla, jotka eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään. Ongelmia aiheuttavat mm. toimialaluokitusten soveltumattomuus matkailukenttään ja rekisteröimättömän majoituskapasiteetin mittaus. Alalla on tarvetta mallille, joka kehittäisi alueiden vertailukelpoisuutta ja osoittaisi matkailutoimialan merkityksen.

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti, Lapin yliopiston tutkijakoulu sekä Ennakoinnissa kilpailukykyä Lapin matkailulle ja Matkailutieto toimialan kilpailukykytekijänä – matkailutiedon popularisointi -projektit järjestivät MTI:llä seminaarin aiheesta joulukuun puolivälissä.

Tilaisuudessa kuultiin useita alan asiantuntijoita. Pekka Kauppila Oulun yliopistosta valotti pohjoismaista sekä Koillismaan mallia. Sami Laakkonen Pohjois-Karjalan maakuntaliitosta kertoi matkailukehityksen seurannasta nopeiden suhdannetietojen avulla. Kokemuksia aluetalousvaikutusten selvitysprosessista seminaariin toi puolestaan Hannu Piirainen Matkailun tutkimus- ja koulutuskeskuksesta Savonlinnasta. Lisäksi seminaarissa pohdittiin asiantuntijapaneelissa tarkemmin sitä, millainen aluetalousvaikutusten malli soveltuisi toteutettavaksi Lapissa.

- Päivä oli merkittävä avaus tähän tärkeään teemaan MTI:llä ja Lapin yliopistolla, Ennakoinnista kilpailukykyä Lapin matkailulle -hankkeen projektipäällikkö Päivi Ouallen korostaa.

Päivä antoi konkreettisia työkaluja aluetalousvaikutusten arviointiin käytettävän mallin luomiseen.

- Tilaisuudessa keskusteltiin osin kriittisestikin käytössä olevien mallien ongelmakohdista ja arvioitiin Lapin matkailun erityispiirteitä, Ouallen toteaa.

Erityisesti rekisteröimättömän majoituksen suuri määrä ja investointien merkittävyys aluetalouteen nousivat esille Lapin erityispiirteinä.

Aluetalousvaikutuksia arvioivan mallin kehittäminen Lappiin jatkuu MTI:llä hankkeessa tulevana vuonna.

Les Feux Arctiques -dokumenttielokuvan ensi-iltaa vietettiin Pariisissa

Pohjoisen kulttuuri-instituutin opiskelijoiden toteuttama Les Feux Arctiques (Arktiset tulet) -dokumenttielokuva sai ensi-iltansa Pariisissa marraskuun puolivälissä osana Lars Levi Laestadiuksen kuoleman 150-juhlavuoden juhlallisuuksia.

Elokuva kertoo Ranskan kuningas Ludvig Filip I lähettämien La Recherche - retkikuntien tieteellisistä tutkimusmatkoista Lappiin 1838–39. Retkikunnat saivat oppaakseen kirkkoherra Lars Levi Laestadiuksen, joka omilla tieteellisillä aineistoillaan täydensi ranskalaisten Lapissa tekemiä tutkimustöitä. Ranskalaiset tilasivat Laestadiukselta lappalaisten historian, josta kypsyi Laestadiuksen vuosina 1840–1845 kokoama Lappalaisten mytologian katkelmia. Tästä arvokkaasta yhteistyöstä kuningas Ludvig Filip I palkitsi Laestadiuksen Ranskan kunnialegioonan ristillä 1841.

Mieleenpainuvan tarinankerronnan lisäksi Les Feux Arctiques tekee myös koulutushistoriaa, sillä näin mittava, useiden koulutusasteiden yhteistyössä opiskelijatyönä toteutettu elokuvaproduktio on ainutlaatuinen Suomessa ja maailmanlaajuisesti. Osaamistaan ovat päässeet näyttämään niin ammattikorkeakoulun, yliopiston kuin ammattiopistonkin kulttuuri- ja taidealojen opiskelijat. Elokuvan tuotantoryhmä on päässyt seuraamaan retkikunnan jalanjälkiä aina Jäämereltä Ranskaan saakka.

Elokuvan ohjauksesta, tuotannosta ja kuvauksesta ovat vastanneet Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opiskelijat. Lapin yliopiston opiskelijat ovat tehneet puku- ja lavastussuunnitelmat, jotka Ammattiopisto Lappian opiskelijat toteuttivat. Lisäksi ammattiopiston opiskelijat ovat olleet mukana tuotannon tehtävissä sekä kuvaaja-assistentteina. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijat osallistuivat elokuvan kuvaus- ja leikkausvaiheeseen. Lisäksi Versailles'n yliopisto on ollut kumppanina Ranskassa tapahtuvien kuvausten järjestelyissä. Elokuva toteutettiin LFA-hankkeessa ja se on rahoitettu ESR-rahalla.

Konkreettinen, usean koulutusasteen välinen yhteistyö on Pohjoisen kulttuuri-instituutin ydinidea. Instituutti kehittää ja koordinoi eri koulutusasteiden taide- ja kulttuurialan opiskeluja. Instituutin tavoitteena on laaja-alainen kulttuuri- ja taidealojen yhdistäminen ja alan koulutuksen aseman vahvistaminen Pohjois-Suomessa.

Seminaarin yhteydessä vierailtiin myös Versailles'n palatsin ullakolla, jossa on säilytetty yleisön saavuttamattomissa joukkoa retkikunnan matkasta kertovia maalauksia. Nyt nämä maalaukset tuodaan laajan yleisön katsottaviksi. Teokset on tehnyt taiteilija Auguste François Biard.

Versailles'n yliopiston Arktinen keskus ja Pohjoisen kulttuuri-instituutti kaavailevat myös uuden yhteistyöelokuvan valmistamista ranskalaisten La Recherche –tutkimusretkikunnista.

Hyvästä yhteistyöstä kiittäen
toivotamme Rauhallista Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta
Season´s Greetings and all good wishes for
a Happy New Year